

Binnenkort in de Bourla

De avond van Bart Meuleman, Abke Haring en Olympique Dramatique 26 april 2010, 20u00 Bourla. Toegang gratis, reservatie aanbevolen

Drie Toneelhuismakers laten in hun kaarten kijken, leggen liefdes en inspiratiebronnen bloot. Er zijn filmpjes en er is muziek. U kan gratis binnen en kijkt toe.

Toneelhuis | Abke Haring Linoleum/speed 20 t/m 22 mei 2010, 20u00 Bourla

In *Linoleum/speed* neemt Abke Haring een dubbele functie op: ze schreef voor deze productie een mooie, nieuwe theatertekst en ze speelt zelf een van de twee rollen. In het tweegesprek dat ze creëert voor tegenspeelster Marlies Heuer en zichzelf toont ze de wederzijdse afhankelijkheid, de machtsspelletjes tussen twee mensen die in een onontkoombare houdgreep met elkaar verwickeld zijn, de onmogelijkheid om daarover met elkaar te spreken, de eenzaamheid daarvan...

Het zijn stuk voor stuk motieven die vaker terugkomen in het werk van Abke Haring. Senjan Jansen maakte voor *Linoleum/speed* een verrassend geluidsdecor dat deze tweestrijd omhult en er op elk moment de toon van zet. Met het speelvlak dat beeldend kunstenaar Jean Bernard Koeman ontwierp, moeten beide dames zich met elkaar meten en dat haalt het beste uit henzelf. Bart Meuleman tekende voor de spelbegeleiding.

"Haring en Heuer vormen een geslaagde combinatie. Het gepolijste spel van Heuer wordt mooi bekrast door de ruwe diamant Haring." Daniëlle De Regt in De Standaard.

tekst **Abke Haring** | spel **Abke Haring, Marlies Heuer** | coaching **Bart Meuleman** | geluidsdecor **Senjan Jansen** | lichtontwerp Mark Van Denesse | scenografie & visuals **Jean Bernard Koeman** | productie **La résistance ridicule vzw** | coproductie **Kaaitheater, Toneelhuis, Theater Antigone, Troubleyn** | uitvoerend producent **Toneelhuis**

Toneelhuis | Guy Cassiers De man zonder eigenschappen I Premièrereeks 10 t/m 19 juni 2010, 20u00 Bourla

Op het einde van dit seizoen regisseert Guy Cassiers het eerste deel van een trilogie rond *De man zonder eigenschappen* van Robert Musil, een van de grote romans van de 20ste eeuw.

Dit eerste deel is een coproductie met De Tijd en wordt gebracht door een topcast: Dirk Buyse, Katelijne Damen, Gilda De Bal, Vic De Wachter, Tom Dewispelaere, Johan Van Assche, Liesa Van der Aa, Wim Van der Grijn, Marc Van Eeghem en Dries Vanhegen.

Info en tickets: www.toneelhuis.be - 03 224 88 44

BENJAMINVE
RDONCK
WAYNTRAUB
SIDILARBICH
ERKAOUJOLY
MPIOUEDRAMATIQUEGUY
CASSIERSTONEELHUIS
LOTTEVANDENBERG
BARTMEULEMANABKE
HARINGWAYN
TRAUBSIDI
LARBICHER
KAOUJOLYM
PIOUEDRAMA
TIOUEDEFILM
FABRIEKGUYCAS
SIERSLOTTEVANDE
NBERGBARTMEULE
MANABKEHARIN
GBENJA

Toneelhuis & KVS
Bart Meuleman & Olympique Dramatique

In de strafkolonie / Het hol

*'Het is een speciaal apparaat,'
zei de officier tegen de toerist*

Nieuwe Toneelhuismaker Bart Meuleman regisseert Willy Thomas, David Dermez en Stijn Van Opstal en Geert Van Rampelberg van Olympique Dramatique in tweemaal Kafka: *In de strafkolonie* en *Het hol*.

Weinig teksten van Kafka laten zich zo politiek lezen als *In de strafkolonie*. Een toerist krijgt van een legerofficier uitleg over een vernuftige executiemachine. Straks zal deze machine in werking treden en zo een doodvonnis uitvoeren. De toerist mag het live meemaken. Hij slaagt er maar moeilijk in zijn mening hierover kenbaar te maken. Waar bevinden we ons? In Afrika? Is de toerist een westerling? En wil de officier met zijn complexe redeneringen en technische kennis bewijzen hoe 'modern' hij is? Het gesprek tussen beiden, over beschaving en geweld, verloopt zéér ongemakkelijk.

Bart Meuleman laat *In de strafkolonie* voorafgaan door een encenering van *Het hol*, een intrigerend kortverhaal en de ultieme parabel over onze obsessie met veiligheid en bezit. In *Het hol* is een wezen aan het woord, half mens, half dier, dat krampachtig zijn eigen plek probeert te verdedigen. Maar hoe reëel is de bedreiging? En komt ze van buiten? Of zit ze in het eigen hoofd?

TEKSTEN NAAR *IN DE STRAFKOLONIE* EN *HET HOL* VAN **FRANZ KAFKA** | TEKSTBEWERKING EN VERTALING **BART MEULEMAN** MET DANK AAN **WILLY THOMAS** | REGIE **BART MEULEMAN** | SPEL **DAVID DERMEZ, WILLY THOMAS, STIJN VAN OPSTAL, GEERT VAN RAMPENBERG** | DRAMATURGIE **IVO KUYL** | SCENOGRAFIE **BART MEULEMAN, MARK VAN DENESSE, SENJAN JANSEN** | GELUIDSDECOR **SENJAN JANSEN** | LICHTONTWERP **MARK VAN DENESSE** | KOSTUUMONTWERP **ILSE VANDENBUSSCHE** | PRODUCTIELEIDING **STEFAN DELDAELE** | TECHNISCH PRODUCTIELEIDER **KURT VERLEURE** | LICHTTECHNIEK **LUCAS VANHAESBROECK** | ASSISTENTIE KOSTUUMONTWERP **VICK VERACHTERT** | KLEEDSTER **MONIQUE VAN HASSEL** | TECHNIEK BOURLA **KOEN DEVEUX, THOMAS TEMMERMAN, ILSE VAN DEN DORPEL, SYLVIA KUYCKEN, PAUL VAN CAUDENBERG, FILIP VAN BERENDONCKS** | UITVOERING KOSTUUMS (**KOSTUUMATELIER TONEELHUIS**) **ERNA VAN GOETHEM, CHRISTIANE DE FEYTER** | UITVOERING DECOR (**DECORATELIER TONEELHUIS**) **KARL SCHNEIDER, PATRICK JACOBS, BRUNO BRESSANUTTI, PHILIPPE HOMBLÉ** | TECHNISCH ADVIES **OLIVIER LEIRS** | STAGE PRODUCTIELEIDING **FRANK BASSLEER** | PRODUCTIE **TONEELHUIS, KVS**

Biografieën van alle medewerkers vindt u op www.toneelhuis.be

Gesprekken met Kafka

Gustav Yanouch was de zoon van een collega van Franz Kafka op de ‘Arbeidsongevallen-verzekering van het Koninkrijk Bohemen’ waar Kafka als jurist werkte. Hij was nog heel jong toen hij de auteur leerde kennen. Zo zeer geraakte hij onder de indruk van de bescheiden, door een sterk moreel besef gekenmerkte persoonlijkheid van de auteur, dat hij notities bijhield over zijn ontmoetingen en gesprekken met Kafka. Uit die notities zou later het boek Gespräche mit Kafka ontstaan. In 1965 verscheen het onder de titel Gesprekken met Kafka in een Nederlandse vertaling door Nini Brunt bij Querido, Amsterdam.

De volgende fragmenten komen uit dit boek:

Franz Kafka

Ik vertelde dat ik met mijn vader naar het Franciscanerklooster in de buurt van de Wenzelsplatz was geweest. Kafka merkte op: “Dat is eigenlijk een zelf gekozen familie-gemeenschap. De mens beperkt vrijwillig zijn eigen zelf, ontdoet zich van zijn hoogste en wezenlijkste bezit, van zijn eigen persoon, om verlost te worden. Hij wil door de uiterlijke binding de innerlijke vrijheid veroveren. Dat is de zin van het zich onderwerpen aan de wet.”
“Als je de wet niet erkent,” meende ik, “hoe bereik je dan de vrijheid?”
“De wet wordt je dan met geweld ingeprent. Wie haar niet erkent wordt naar erkenning gesleept en geranseld.”
“Bedoelt u, dat vroeg of laat iedere mens tot het juiste inzicht zal komen?”
“Zo heb ik dat niet gezegd. Ik sprak niet over het inzicht maar over de vrijheid als doel. Het inzicht is alleen een weg...”
“Tot de vervulling? Dan is het leven dus niet anders dan een opgave, een opdracht?”
Kafka maakte een hulpeloos gebaar.
“Dat is het zeker. De mens kan zichzelf niet overzien. Hij verblijft in het duister.”

Franz Kafka

“Een beul is tegenwoordig een eerzame, naar zijn functie goed betaalde ambtenaar. Waarom zou er dus in iedere eerzame ambtenaar geen beul kunnen steken?”

Franz Kafka

In mei 1921 schreef ik een sonnet dat Ludwig Winder in het Zondagsblad van Bohemia opnam. Kafka zei bij deze gelegenheid: “Je beschrijft de dichter als een wonderbaarlijk groot mens, wiens voeten zich op de aarde bevinden, terwijl zijn hoofd in de wolken verdwijnt. Dat is natuurlijk een heel gewoon beeld in het voorstellingskader van de kleinburgerlijke conventie. Het is een illusie van verborgen verlangens die niets met de werkelijkheid gemeen hebben. In werkelijkheid is de dichter altijd veel kleiner en zwakker dan het maatschappelijk gemiddelde. Hij ondergaat daardoor de zwaarte van het bestaan op aarde veel intensiever en heviger dan de andere mensen. Zijn gezang is voor hem persoonlijk alleen een schreeuw. De kunst is voor de kunstenaar een smart waardoor hij zich bevrijdt voor een nieuwe smart. Hij is geen reus, maar een min of meer bonte vogel in de kooi van zijn bestaan.”
“U ook?” vroeg ik.

“Ik ben een totaal onmogelijke vogel,” zei Franz Kafka. “Ik ben een kauw – een kavka. De kolenman in de Teinhof heeft er een. Heb je hem gezien?”
“Ja, hij loopt voor de zaak heen en weer.”
“Ja, het gaat mijn familie beter dan mij. Het is wel waar dat hij gekortwiekt is. In mijn geval was dat overigens niet nodig omdat mijn vleugels verschrompeld zijn. Daardoor bestaan er voor mij geen hoogten en verten. Verward hip ik tussen de mensen heen en weer. Ze bekijken mij vol wantrouwen. Ik ben immers een gevaarlijke vogel, een dief, een kraai. Doch dat is maar schijn. In werkelijkheid mis ik het verlangen naar schitterende dingen. Daarom heb ik ook niet eens glanzende zwarte veren. Ik ben grijs als as. Een kraai die ernaar verlangt tussen de stenen te verdwijnen. Maar dat is maar een grapje, om je niet te laten merken hoe slecht het vandaag met mij is.”

Franz Kafka

De volgende week was hij niet op kantoor. Ik kon pas tien of veertien dagen later met hem naar huis lopen. Hij gaf mij het boek en zei: “Iedereen leeft achter de tralies die hij met zich meedraagt. Daarom schrijft men tegenwoordig zo veel over dieren. Het is de uiting van het verlangen naar een vrij, natuurlijk leven. Maar het natuurlijke leven van de mens is het mensenleven. Maar dat ziet men niet. Men wil het niet zien. Het menselijk bestaan is te moeilijk, daarom wil men er zich, althans in de fantasie, van bevrijden.”

Dagboekfragment Franz Kafka

Hij die met het leven niet klaarkomt, heeft de ene hand nodig om de vertwijfeling over zijn lot een weinig af te weren – het gebeurt zeer ontoereikend -, met de andere hand echter kan hij optekenen wat hij onder de puinen ziet, want hij ziet andere dingen en meer dan de anderen, hij is immers dood bij leven en de eigenlijke overlevende. Waarbij verondersteld wordt, dat hij niet beide handen, en meer dan dat, voor het gevecht met de vertwijfeling nodig heeft.

Franz Kafka

Vertaald door Ludo Verbeek

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

In de strafkolonie/Het hol

Fragment uit een interview met Bart Meuleman opgetekend door An-Marie Lambrechts, maart 2010

Franz Kafka

Intussen zit je middenin de repetities van *In de strafkolonie/Het hol* naar Kafka? Hoe schiet dat op?

We zitten nu in het stadion dat ik alle inzichten die ik in de loop van de voorbije maanden ontwikkeld had, aan de gedachten van de anderen en aan de theatrale realiteit kan beginnen toetsen. En ik merk – gelukkig – dat die inzichten standhouden, terwijl we in het repetitieproces toch alle ruimte creëren voor een gesprek.

Franz Kafka

Wat zijn die inzichten?

In de strafkolonie speelt tussen vier personages: een officier die op het punt staat een executie te laten uitvoeren, een reiziger of toerist die hiervan getuige moet zijn, een soldaat die assisteert bij de strafuitvoering en een veroordeelde. Voor mij gaat het in de enscenering over de dialoog en de spanning tussen die personages. De officier probeert een oude manier van zijn, van rechtspreken uit te leggen aan de toerist. Hij probeert uit te leggen dat een rechtssysteem dat in onze ogen misschien zeer wreed is, ook het voordeel van de zekerheid biedt: in dat systeem weet je tenminste waar je aan toe bent. Dat het wreed is, daar ben je zelf niet schuldig aan, want de bron van de wet gaat ons vooraf. Die blijft onzichtbaar, anoniem, is door een hogere orde opgelegd. Tegelijk voel je in het betoog van de officier dat het nieuwe, dat een nieuwe wet in aantocht is. Daartegenover staat de toerist. Hij zit in een uiterst ongemakkelijke positie. Je ziet hem denken, al weet je niet helemaal wat hij denkt – maar dat kan je, als Europeaan, wel invullen. Op een zeker moment verlaat hij zijn positie als observator en doet hij een uitspraak over wat hij ziet. Die uitspraak zal vérstrekkende gevolgen hebben...

Franz Kafka

Je combineert *In de strafkolonie* met een ander verhaal van Kafka, *Het hol*. Wat is voor jou het verband tussen die twee?

Het hol is voor mij de metafoor van een extreme beleving van een binnenwereld. Het gaat over de krampachtige verdediging van ‘de eigen plek’ en daarmee van ‘de eigen identiteit’.

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka

Franz Kafka